

Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjoni istungi protokoll nr 172

Eesti, videosild

Reede, 10. juuli 2026

Algus 9.00, lõpp 9.43

Juhataja: Peeter Tali (esimees)

Protokollija: Roosmarii Kukk (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Vladimir Arhipov, Maido Ruusmann, Aivar Sõerd, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus, Luisa Värk

Komisjoni ametnikud: Teele Vares (nõunik-sekretariaadijuhataja), Getter Kristen Treumuth (nõunik)

Puudusid: Arvo Aller, Lea Danilson-Järg, Enn Eesmaa, Rain Epler, Katrin Kuusemäe, Tiit Maran, Anti Poolamets ja Kristo Enn Vaga

Kutsutud: regionaal- ja põllumajandusminister Hendrik Johannes Terras, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi välissuhete ja eurokoordinatsiooni osakonna juhataja Kristiina Lillestik ning põllumajanduspoliitika osakonna toidusektori ettevõtluse arendamise valdkonnajuht Janeli Tikk (2. päevakorrapunkt); Välisministeeriumi Euroopa osakonna peadirektor Siiri Königsberg ja lauaülem Triin Hiiesalu (3. päevakorrapunkt); siseminister Igor Taro, ministri nõunik Katarina Budrik ja Siseministeeriumi nõunik Silvester Silver Stõun (4. päevakorrapunkt); Riigikantselei Euroopa Liidu sekretariaadi nõunik Karin Zereen (2. päevakorrapunkt); Riigikogu Kantselei avalike suhete osakonna pressinõunik Merilin Kruuse (2.–5. päevakorrapunkt)

Päevakord:

4. Seisukoha andmine: Nõukogu rakendusotsuse kohta, millega pikendatakse rakendusotsusega (EL) 2022/382 kehtestatud ajutist kaitset kuni 4. märtsini 2028 COM(2026) 345

4. Seisukoha andmine: Nõukogu rakendusotsuse kohta, millega pikendatakse rakendusotsusega (EL) 2022/382 kehtestatud ajutist kaitset kuni 4. märtsini 2028 COM(2026) 345

Igor Taro andis ülevaate nõukogu rakendusotsuse kohta, millega pikendatakse rakendusotsusega (EL) 2022/382 kehtestatud ajutist kaitset kuni 4. märtsini 2028 COM(2026) 345. Siseminister sõnas, et Venemaa agressioonisõjas Ukraina vastu on Venemaa sihtinud tsiviilobjekte, eesmärgiga muuta elu Ukrainas võimalikult ohtlikuks ka rindejoonest kaugel. Ukrainlaste kaitsmiseks käivitas Euroopa Liit 4. märtsil 2022 ühehäälselt ajutisekaitse mehhanismi, mille kiirmenetlus võttis aega vaid üheksa päeva ning on ajalooline märk Euroopa

solidaarsusest ja soovist toetada Ukraina rahvast. Ajutise kaitse staatus annab sõjapõgenikele õiguse elada nende valitud liikmesriigis ning saada kõiki sotsiaalseid hüvesid võrdselt selle riigi kodanikega. Eestisse tulnud Ukraina sõjapõgenikud on neid võimalusi kasutanud. Siseminister nentis, et samas ei tasu unustada, et tegemist on ajutise kaitsemeetmega, mis on mõeldud rasketeks kriisideks ja algselt üheks aastaks. Kuna sõda Venemaa agressioonisõda Ukrainas jätkus, pikendati ajutise kaitse direktiivi rakendamist kolmel korral aastani 2027. Nüüd esitas Euroopa Komisjon ettepaneku nõukogu rakendusotsuseks, mille raames pikendatakse ajutise kaitse kehtimist 4. märtsini 2028 ning piiratakse selle kohaldamist uutele taotlejatele, kellele kehtib Ukrainas sõjaväekohustus. Muudatus kehtestati piirang selle osas, kellele sõjaväekohustus kehtib ehk ajutist kaitset ei saa Euroopa Liidus taotleda mobilisatsiooniealised Ukraina kodanikud, kellel puudub õigus Ukrainast lahkuda. I. Taro rõhutas, et see ei puuduta neid, kes on juba Euroopa Liidust ajutist kaitset saanud ning otsus ei ole tagasiulatu.

Peeter Tali küsis, kas Euroopa Liit ei anna enam sõjapõgeniku staatust mobilisatsiooniealistele meestele.

Igor Taro vastas, et neid, kes on juba sõjaohu eest kaitset saanud pole võimalik Ukrainasse tagasi saata. Seetõttu rakendub otsus uutele võimalikele taotlejatele. Sel teemal on toimunud arutelud, kuidas kitsendust rakendada arvestades, et taotleja tõendamine mitte sõjaväekohuslase staatuse osas tekitab täiendavat halduskoormust.

Peeter Tali küsis, kas neid, kes on saanud ajutise kaitse staatuse, ei saa mobiliseerida.

Igor Taro vastas, et nende isikute jaoks ei muutu midagi.

Peeter Tali tegi ettepaneku toetada Vabariigi Valitsuse seisukohti.

Otsustati:

4.1. Toetada Vabariigi Valitsuse seisukohti (konsensus: Vladimir Arhipov, Mairo Ruusmann, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus, Luisa Värk).

(...)

(allkirjastatud digitaalselt)
Peeter Tali
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Roosmarii Kukk
protokollia

Väljavõtte õige
Roosmarii Kukk
Euroopa Liidu asjade komisjoni konsultant